

GANDRIUKAS

Utenos vaikų lopšelis-darželis "Gandrelis"
2013 m. PAVASARIS

SKAMBĖK, PAVASARĖLI,
OI LINGO, LINGO LI.
ŽYDĖKIT MARGOS GĖLĖS,
ŽYDĖKIT PABALY.
ČIULBĖKITE PAUKŠTELIAI
BALSELIAIS DYVINAIS,
ČIURLINKITE UPELIAI
PAKALNĖM IR KALNAIS.

ILGAI LAUKTAS PAVASARIS LAI ATKELIAUJA Į KIEKVIENO VAIKUČIO IR SUAUGUSIOJO ŠIRDĮ SU SAULĖS SKRAISTE, VAISKIA ŠILUMA, PIENIŲ ŠYPSENOMIS, PAUKŠČIŲ ČIULBESIU, PAČIOMIS GRAŽIAUSIOMIS PAVASARIO ŠVENTĖMIS. LAI SU ATGIMSTANČIA GAMTA MŪSŲ VISŲ SIELOSE SKLEIDŽIASI GERUMO, MEILĖS, DŽIAUGSMO GĖLĖS! **JŪSŲ DIREKTORĖ JANINA**

PRISIKĖLIMO ŠVENTĖ TARYTUM PALIEČIA VISUS GĖRIO SPINDULIAIS. GAIVŪS PAVASARIO VĖJAI ĮKVEPIA, PAKYLĖJA KIEKVIENO MŪSŲ ŠIRDĮ. LAUKIAME PAVASARIO, SAULĖS BEI SKAMBANČIŲ VARVEKLIŲ KRIŠTOLO, PIRMOSIOS ŽOLYTĖS IR ALMANČIŲ UPELIUKŲ, VYTURIO GIESMĖS IR PIRMOSIOS ŽIBUTĖS, IR TIKIME VELYKŲ BOBUTĖS STEBUKLAIS. KIAUŠINIS- GYVYBĖS SIMBOLIS. KIAUŠINIS- SVARBIAUSIAS VELYKŲ AKCENTAS, O JŲ DAŽYMAS IR MARGINIMAS- PATS GRAŽIAUSIAS IR MALONIAUSIAS ŠIOS ŠVENTĖS PAPROTYS. NORIAI ŠIO DARBO ĖMĖSI IR „ŽVIRBLIUKŲ“ GRUPĖS VAIKAI. KIAUŠINIUS NUTARĖME MARGINTI NATŪRALIOMIS PRIEMONĖMIS. DARĖME TAIP: KIAUŠINĮ SUVILGĖME VANDENIU, APSUKOME SAUSAIS SVOGŪNŲ LUKŠTAIS (RUDAIS IR VIOLETINIAIS) IR TUOMET ĮVYNIJOME Į SKUDURĖLĮ AR PĖDKELNĖS GABALĖLĮ. DAR PRIPYLĖME RYŽIŲ KRUOPŲ IR STIPRIAI SURIŠOME. SUDĖJOME Į VERDANTĮ SVOGŪNŲ NUOVIRĄ. 10 MINUČIŲ TEKO PALAUKTI, KOL KIAUŠINIAI IŠVIRS. O TADA TOKS SMAGUMĖLIS IŠVYNIOTI MARGUTĮ... KIEKVIENAS KIAUŠINIS KITOKS, KIEKVIENAS SKIRTINGO MARGUMO. DŽIAUGĖSI MARGUČIAIS IR VAIKAI, IR SUAUGĖ. LINKIME IR JUMS VISIEMS GRAŽIOS PAVASARIO ŠVENTĖS, STIPRIŲ IR GRAŽIŲ MARGUČIŲ. PER PIEVĄ, PER LAUKĄ, PER OŠIANČIĄ GIRIĄ, VELYKOS KAIP PAUKŠTĖ GIEDODAMA SKRIS. IR VISA, IR VISA KAS RUDENĮ MIRĖ, VĖL AUGTI, ŽYDĖTI IR DŽIAUGTIS ATGIMS. „ŽVIRBLIUKŲ“ **GRUPĖS VAIKAI IR AUKLĖTOJA REGINA**

SVEIKI SULAUKĘ NAUJO PAVASARIO. NORS NE TAIP ŠILTA, KAIP NORĖTŪSI, BET JAU TIKIMĖS IR LAUKIAME ŠILUMOS ATSKRENDANČIŲ PAUKŠČIŲ, PIRMŲJŲ GĖLYČIŲ. NESPĖSIT APSIDAIRYT, O PAVASARIS ĮLĖKS Į KIEMĄ IR SUTVARKYS VISKĄ SAVAIP. VISUS VAIKUČIUS IR TĖVELIUS SVEIKINAME SU ARTĖJANČIOMIS ŠV. VELYKOMIS, LINKIME BŪTI SVEIKIEMS. DŽIAUGIAMĖS SULAUKĘ NAJOKO ADOLIO „JIS LABAI MIELAS BERNIUKIAS.

ŽADINA SAULĖ MIEGANTĮ PUMPURĄ,
SKLEIDŽIASI ŽIBUOKLĖ MIŠKO PAKRAŠTY...
MOJA BERŽAS ŠAKOMIS NUSVYRUSIOMIS,
ŠAUKIA SPINDULĮ, KAD SAVĄ GYVASTĮ PRASKLEIST.
KUR TIK TAI PAŽVELGSI – GAMTA ŠYPSOS...
NORISI JAI ATSAKYTI TUO PAČIU.
LIESTI ŽOLĘ, MEDĮ, ŽIEDĄ, SMILGĄ,
KVĖPTI TYRO ORO IR GĖRĖTIS ŠIUO GROŽIU ĮSTABIU...

„ANČIUKŲ“ **GRUPĖS AUKLĖTOJOS**

KAI SPROGSTA MEDŽIŲ PUMPURAI LAUKE,
ŠIRDIS LAUKIMO PRISIPILDO.
PYRAGO KVAPAS NAMUOSE, RAMINA, GUODŽIA IR SUŠILDO.
TEGUL Į JŪSŲ NAMUS ATEINA –
ŠVELNUS SAULĖS SPINDULYS,
PIRMŲJŲ PAVASARINIŲ GĖLIŲ KVAPAS.
O KARTU SU MARGUČIAIS – STIPRYBĖ, MEILĖ IR DŽIAUGSMAS.
VISUS, VISUS SU ŠV. VELYKOM JUS SVEIKINA „ZYLIUKŲ“ GRUPĖS AUKLĖTOJOS LORETA IR AUŠRA

ŽIEMA PRALĖKĖ. PRO LANGĄ VIS DAŽNIAU ŽIŪRI SAULUTĖ, MERKIA AKĮ KVIESDAMA Į LAUKĄ. ATĖJO ILGAI LAUKTAS PAVASARIS. JIS TURTINGAS ĮVAIRIOMIS ŠVENTĖMIS.

KALENDORINIS PAVASARIS PRASIDEDA **KOVO** MĖNESĮ. MŪSŲ SENOLIAI KOVĄ VADINO KARVELIU, BALANDŽIU, GLUŠĖKU, BURBLĖKU, MORČIUMI, NES VISI ŠIE PAVADINIMAI BUVO SIEJAMI SU GAMTOJE VYKSTANČIAI REIŠKINIAIS. SENAIS LAIKAIS KOVO 4-OJI BUVO VIENINTELĖ DIENA PER GAVĖNĪĄ, KAI GALĖJAI LINKSMINTIS. TADA RENGDAVO KAZIUKO MUGĖ. Į MUGĖ GAMINIUS SUVEŽDAVO AUDĖJAI, PYNĖJAI, DROŽĖJAI, KALVIAI, PUODŽIAI IR VALSTIEČIAI. PREKIAUTA MEDINIAIS IR PINTAIS RAKANDAIS, ŽEMDIRBYSTĖS ĮRANKIAIS, DROŽINIAIS, KERAMIKOS DIRBINIAIS, ŽAISLAIS, AUDINIAIS, REZGINIAIS, VERBOMIS, RIESTAINIAIS, MEDUOLIAIS. KAIMO ŽMONĖS PASTEBĖJO, KAD APIE KOVO 10-ĄJĄ JAU PARSKRENDA 40 PAUKŠČIŲ. SENOLIAI TIKĖJO, JEIGU KOVO 10-OSIOS NAKTĮ ŠAĻA – ŠALS DAR 40 NAKTŲ. TIKĖTA, JOG ŠIĄ DIENĄ REIKIA PRALEISTI SU ŠEIMA, KITAIP UŽPULS NEGANDOS. BUVO ĮPRASTA KOVO 10 DIENĄ KELTI VARNĖNAMS IR KITIEMS PAUKŠČIAMS INKILUS. KOVO 19-OJI – PEMPĖS SUGRIŽIMO DIENA. PARLĖKUSI PEMPĖ VISUS SVEIKINA: „GYVI, GYVI“. ŠIĄ DIENĄ MERGINOS ŠLUODAVO KIEMUS, PRADĖDAVO RŪPINTIS SAVO GĖLIŲ DARŽELIAIS, PARENTI ŽEMĘ. PEMPĖ – GRAŽUS IR BUDRUS PAUKŠTIS. LIZDUI DUOBUTĘ DARO KRŪTINE BESISUKIODAMAS PATINĖLIS, O IŠKLOJA JĮ PATELĖ. PEMPĮ KIAUŠINIAI LIZDE VISUOMET GULI SMAIGALIU Į VIRŠŲ. PEMPĖS VIENINGOS IR KARINGOS: VARNAS IR LINGES PUOLA VISU BŪRIU. VELYKOS ŠVENČIAMOS PIRMĄ MĖNULIO PILNATIES SEKMADIENĮ PO PAVASARIO LYGIADIENIO. ŠI PAVASARIO ŠVENTĖ TURI LABAI SENAS TRADICIJAS. MANOMA, KAD VELYKŲ PAVADINIMAS KILĖS IŠ ŽODŽIO VĖLĖS, MAT MŪSŲ PROTĖVIAI TUO METU LANKYDAVO ARTIMŲJŲ KAPUS, NUNEŠDAVO JIEMS KIAUŠINIŲ. TIKĖTA, JOG MIRUSIŲJŲ VĖLĖS PABUNDA KARTU SU PAVASARĮ ATGIMSTANČIA GAMTA, BET PO PIRMOS PERKŪNIJOS PASITRAUKIA. VELYKOS SENOVĖS LIETUVIAMS BUVO VIENA DIDŽIAUSIŲ BUNDANČIOS GAMTOS ŠVENČIŲ. KAS NELAUKIA PARSKRENDANČIO GANDRO, KURIS YRA PAVASARIO PRANAŠAS. GANDRO SUGRIŽIMO DIENA BEVEIK SUTAMPA SU PAVASARIO LYGIADIENIU (KOVO 21 D.) SAKYDAVO, KAD PER ŠIĄ ŠVENTĘ NE TIK ŽMONĖS NEDIRBA, BET IR PAUKŠČIAI LIZDŲ NESUKA. GANDRĄ NUO SENŲ LIETUVIAI GERBĖ, LAIKĖ ŠVENTU PAUKŠČIU. JIS GALĖS ŽMONIŲ LIGAS PAIMTI, NUNEŠTI Į NEIŽENGIAMAS PELKES IR TEN PALIKTI.

BALANDIS YRA ANTRAS PAVASARIO MĖNUO. SENIEJI JO PAVADINIMAI: APRILIUS, BALUNDIS, KARVELIS, SULTEKIS, VELYKŲ MĖNUO. BALANDŽIO 1-OJI VADINAMA MELAGIŲ ARBA JUOKŲ DIENA. SAKOMA, KAD JEI NIEKO NEAPGAUSI – BUS NELAIMINGI METAI. SVARBIAUSIA PER „APRILIŲ“ NEGALIMA PYKTI. JURGINĖS BALANDŽIO 23-OJI D. – ŽEMDIRBIŲ NAUJIEJI METAI. NUO SENŲ LIETUVIAI NAJUS METUS PRADĖDAVO PAVASARĮ. SAKOMA, KAD PER JURGINĖS GYVULIAI MELDŽIASI, TAI JŲ ŠVENTĖ. TĄ DIENĄ SU ARKLIAMS NIEKO NEDIRBDAVO, O VISUS GYVULIUS GERAI PAŠERDAVO.

GEGUŽĖ – TREČIASIS PAVASARIO MĖNUO. GEGUŽĖ TURĖJO DAUG KITŲ PAVADINIMŲ: ŽIEDŲ MĖNUO, ŽIEDŽIUS, MILČIUS, SĖMENIES MĖNUO, SULTEKIS. GEGUTĖS DIENA. MŪSŲ PROTĖVIAI ŠIĄ DIENĄ ŠVĖSDAVO PIRMĄ GEGUŽĖS SAVAITĘ, TĄDIEN, KAI PIRMĄSYK IŠGIRSDAVO GEGUTĘ KUKUOJANT. ŠI ŠVENTĖ KILUSI IŠ PAGONIŲ DEIVĖS LAIMOS GARBINIMO APEIGŲ. MAT MŪSŲ PROTĖVIAI TIKĖJO, KAD DEIVĖ LAIMA PASIRODO GEGUTĖS PAVIDALU. LAIMA – GIMIMO SERGĖTOJA, GYVENIMO SĖKMĖS LĖMĖJA. GIMUS KŪDIKIUI, LAIMA NULEMIA JO LIKIMĄ, O PASKUI PRIŽIŪRI, KAD LEMTIS NESIKEISTŲ. GEGUTĖ LEMDAVUSI NE TIK GIMIMĄ, BET IR MIRTĮ. KUKUODAMA JI TARSİ SKAIČIUOJA AMŽIŲ. GEGUŽĖS PIRMĄ SEKMADIENĮ ŠVENČIAME MOTINOS DIENĄ. PRISIMENAME MYLIMIAUSIUS ŽMONES – SAVO MAMAS, ĮTEIKIAME JOMS GRAŽIAUSIŲ GĖLIŲ, PASAKOME ŠVELNIAUSIŲ ŽODŽIŲ, O JEI JOS JAU MIEGA KAPUOSE – APLANKOME JAS SU MEILE IR ŠIRDGĖLA. SEKMINĖS. TAI DIDELĖ PIEMENŲ ŠVENTĖ. ŠI DIENA IŠ KITŲ IŠSISKIRIA YPATINGA PAGARBA ŽALIEMS BERŽELIAMS. LABAI SENIAI LIETUVIAI MEDĮ LAIKĖ ŽMOGAUS IR VISOS GYVŪNIJOS PROTĖVIU. MEDIS – TAI VISATOS AMŽINUMAS, NESIBAIGIAMUMAS, GIMIMAS, MIRTIS IR ATGIMIMAS, MAT JIS ŽIEMĄ APMIRŠTA, O PAVASARĮ VĖL SUŽALIUOJA. MEDIS SIMBOLIZAVO IR VISĄ PASAULĮ: JO ŠAKOS – DANGŲ, KAMIENAS – ŽEMĘ, ŠAKNYS – POŽEMĮ. BERŽAS IŠSISKIRIA IŠ KITŲ MEDŽIŲ TUO, KAD YRA ITIN GYVYBINGAS – PIRMASIS PAVASARĮ IŠSPROGSTA, AUGA IR PRASTOJE ŽEMĖJE.

TAI TIKRAI NE VISOS PAVASARINĖS ŠVENTĖS, JŲ YRA KUR KAS DAUGIAU.

PARUOŠĖ „ZYLIUKŲ“ GRUPĖS AUKLĖTOJA LORETA

PIRMĄ BALOS DAR UŽŠAĻA
ANTRAS MĖGSTA LINKSMĄ MELĄ.
TREČIAS – SU ŠIMTAIS ŽIEDŲ –
KOKĮ MĖNESĮ RENKIES?

O MUMS PATINKA VISI PAVASARIO MĖNESIAI. SAULUTĖ TUOJ PAKVIES Į KIEMĄ, TEKS NUŠLUOTI TAKELIUS, IŠ MIEGO PRABUDINTI SAVO ŽAIDIMŲ AIKŠTELES. Į VAZONĖLIUS PASODINOME SVOGŪNŲ, PASĖJOME PETRAŽOLIŲ – LAUKSIME DERLIAUS IR KELSIME ŽALUMYNŲ PUOTĄ. NUŠURMULIAVO SMAGIOS VELYKŲ LINKSMYBĖS, PASIPUOŠUSIOS VAIKŲ MARGINTAIS RYŠKIASPALVIAIS KIAUŠINUKAIS. VAIKAI TRIŪSĖ GERĄ PUSDIENĮ, KOL PAGAMINO VIŠČIUKŲ KARALIŲ CYPUKĄ. SPALVINGI IR LINKSMI DARBELIAI PAPUOŠĖ LAIPTINĖS INTERJERĄ. VAIKAMS VEIKLOS NESTINGA VISAIS METŲ LAIKAIS. O DABAR VISUS SVEIKINAME SU PAVASARIU. SĖKMINGŲ DARBŲ, ŠYPSENŲ IR SAULĖTŲ DIENŲ JUMS LINKI „GENIUKŲ“ **GRUPĖS BENDRUOMENĖ**

GRAŽUS METŲ LAIKAS - PAVASARIS. DIENOS ILGĖJA, VIS DAŽNIAU ŠYPSOSI SAULYTĖ, PAMAŽU BUNDA GAMTA, GRĮŽTA PAUKŠČIAI IŠ ŠILTŲ KRAŠTŲ. PAVASARIS ATNEŠĖ DAUG ŠVENČIŲ IR DARBŲ „VYTURIUKŲ“ GRUPĖS VAIKUČIAMS. VAIKAI RUOŠĖSI KAZIUKO MUGEI, DARĖ ĮVAIRIUS DARBELIUS, DALYVAVO AKCIJOJE „SAVAITĖ BE PATYČIŲ“, NORIAI ŽAIDĖ MAŽĄJĮ FUTBOLIUKĄ, PASIRŪPINO SUGRĮŽTANČIAIS PAUKŠČIAIS IR PADĖJO ĮKELTI INKILĖLIUS. UTENOS MIŠKŲ ŪRĖDIJA PAUKŠTELIAMS PADOVANOJO NAMELIUS- INKILĖLIUS, O VAIKAMS PO KNYGELEJĄ IR RAŠIKLĖ. AČIŲ UTENOS MIŠKŲ ŪRĖDIJAI IR SILVIJOS DĖDEI UŽ DOVANAS PAUKŠTELIAMS IR VAIKAMS. Į MAŽOJO FUTBOLIUKO VARŽYBAS VAIKUČIAI KVIETĖ SAVO TĖVELIUS. AČIŲ ARNO MAMYTEI IR MEDOS TĖVELIUI UŽ AKTYVŲ DALYVAVIMĄ PROJEKTE „FUTBOLIUKAS“. GRUPĖJE VAIKAI NORIAI RUOŠĖSI ŠV. VELYKOMS. PIEŠĖ, SPALVINO, DAŽĖ, APLIKAVO MARGUČIUS, TVARKĖ ŽAISLUS IR GRUPEJĄ, GAMINO SVEIKINIMUS. VAIKAI GERI IR TIKISI, JOG JIEMS VELYKŲ BOBUTĖ ATNEŠ ŠVIESŲ MARGUTĮ. SVEIKINAME VISUS SU ŠV. VELYKOM! TEGUL KARTU SU PAVASARIU ATEINA Į KIEKVIENO NAMUS RAMYBĖ, ŠILUMA, DŽIAUGSMAS IR TIKĖJIMAS.

„VYTURIUKŲ“ GRUPĖS VAIKAI IR AUKLĖTOJA AUŠRA.

TOLYN, TOLYN ŽIEMUŽE,
VĖJELIS ŠILTAS PUČIA,
KELIU VELYKĖ VEŽA
RATUS MARGŲ MARGUČIŲ.

OI, KAIP NENORI ŠALTUKAS UŽLEISTI VIETĄ PAVASARIUI IR VELYKOMS. BET „ŠARKIUKŲ“ GRUPĖS VAIKUČIAI NENULEIDŽIA NOSYČIŲ IR SU DIDELIU DŽIAUGSMU LAUKIA VELYKŲ ŠVENTĖS, MARGUČIŲ. ŠIĄ SAVAITĘ PRADĖJOME PASIORUOŠDAMI KIAUŠINIŲ MARGINIMUI GERAI NUSITEIKĖ, PUIKIOS NUOTAIKOS. MŪSŲ POPIERINIAI KIAUŠINUKAI PASIPUOŠĖ LIETUVIŲ LIAUDIES ORNAMENTAIS. TĖVELIAI NAMUOSE PADĖJO VAIKAMS IŠPŪSTI KIAUŠINIUS, O VAIKAI GRUPĖJE JUOS „PAVERTĖ“ MARGUČIAIS. O KOKIE GRAŽUS VELYKINIAI VIŠČIUKAI! KIEKVIENAS VIŠČIUKAS PAŽADĖJO VAIKAMS ATNEŠTI LAUKTUVIŲ, KAI SUGRĮŠIME PO ŠVENČIŲ. „ŠARKIUKAI“ IR AUKLĖTOJOS VISIEMS LINKI ŠILTOS SAULUTĖS, DAUG MARGUČIŲ IR LINKSMO VAIKŲ JUOKO.

“ŠARKIUKŲ” GRUPĖS AUKLĖTOJA REGINA

ŠV. VELYKŲ PROGA LINKIME-

DAUGIAU ŠVIESOS – KAD ŠIANDIEN BŪTŲ ŠVIESIAU NEI VAKAR,
DAUGIAU DŽIUGESIO – KAD ŠYPSENOMIS PASIPUOŠTŲ VEIDAI,
DAUGIAU SUPRATIMO IR MEILĖS ARTIMUI,
DAUGIAU SAULĖS SPINDULIŲ, MĖLYNŲ DEBESĖLIŲ, SPALVOTŲ DRUGIŲ,
PAKILIOS PAVASARINĖS NUOTAIKOS, DAUGIAU GERUMO IR TIKRO LAIMĖS JAUSMO...
TEGUL ATGIMIMAS PASKLINDA NE TIK GAMTOJE, BET IR ŠIRDYSYSE,
TEGUL PRISIKĖLIMO DVASIA UŽLIEJA VISUS, ATNEŠDAMA VILTĮ, RAMYBĖ, DŽIAUGSMĄ...
JAUKIŲ IR ŠILTŲ ŠV. VELYKŲ LINKI VIŠČIUKAI!

„VIŠČIUKŲ“ GRUPĖS AUKLĖTOJOS IR VAIKAI

TIKRAI MES VISI LAUKIAME ŠILTO PAVASARIO. DEJA ŠIAIS METAIS JIS MŪSŲ NELEPINA. TAČIAU VELYKOS – DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA PAVASARIO ŠVENTĖ ATKELIAUJA Į ŽEMĘ. JI ATNEŠA DŽIAUGSMĄ IR SUAUGUSIAM IR VAIKUI. JAU PRIEŠ GERĄ SAVAITĘ PRADĖJOME JOS LAUKTI. VAIKAI TVARKĖSI GRUPĖJE ŽAISLUS, KNYGAS, VALĖSI DULKES. VISA TAI ATLIKTI DAR PASKATINO DALYVAVIMAS EDUKACINĖJE PAMOLĖLĖJE UTENOS KRAŠTOTYROS MUZIEJUJE. SU DŽIAUGSMU PIEŠĖ MARGUTĮ, KURĮ SIUNTĖ Į REDAKCIJĄ. PUOŠĖ GRUPEJĄ ĮVAIRIAIS VELYKINIAIS AKCENTAIS, MOKĖSI PATARLIŲ, MĮSLIŲ. KLAUSĖSI GROŽINĖS LITERATŪROS. ŽINOMA MARGINO IR PATĮ KIAUŠINĮ. PASAKOJO KAIP MARGINA NAMUOSE SU MAMA AR MOČIUTE. „PELĖDŽIUKŲ“ DRUPĖS VAIKAI, AUKLĖTOJOS, PADĖJĖJA SVEIKINA BENDRUOMENĘ SU PAVASARIU, SU VELYKOM. LINKI GRAŽIŲ MARGUČIŲ, GEROS NUOTAIKOS.

„PELĖDŽIUKŲ“ GRUPĖS AUKLĖTOJA IRENA

JAU 20 M. ĮSTAIGOJE KARTU SU SVEIKAISIAIS VAIKAIS UGDOMI VAIKAI, TURINTYS ĮVAIRIŲ RAIDOS SUTRIKIMŲ. INTEGRACIJA MŪSŲ ĮSTAIGOJE SUPRANTAMA KAIP KIEKVIENO VAIKO GALIMYBĖ LANKYTI UGDYMO ĮSTAIGĄ, ESANČIĄ ARČIAUSIAI JO NAMŲ, UGDYTIS RAIDOS SUTRIKIMŲ TURINČIAM, NEĮGALIAM VAIKUI IKIMOKYKLINIAME AMŽIUIJE ŠALIA SVEIKŲJŲ VAIKŲ. Į DARŽELĮ SUSIRENKA LABAI SKIRTINGI VAIKAI. PIRMIAUSIA JIE SKIRIASI FIZINĖ BRANDA, PSICHINIŲ IR EMOCINIŲ IŠSIVYSTYMU. TAI, KĄ VAIKAI ĮGYJA ANKSTYVOJE VAIKYSTĖJE, TAMPA STIPRIŲ PAMATU TOLIMESNIAME UGDYME. SPECIALUSIS UGDYMAS ĮSTAIGOJE NATŪRALIAI INTEGRUOJASI Į BENDRĄJĮ UGDYMĄ, JĮ PAPILDYDAMAS NAUJAIŠ ELEMENTAIS. KOMPLEKSINĘ PAGALBĄ DARŽELYJE TEIKIA ŠUBURTA SPECIALIŠTŲ KOMANDA: KINEZITERAPEUTAS, LOGOPEDAS, SPECIALUSIS PEDAGOGAS, MASAŽISTAS, PSICHOLOGAS. KOMANDA SU BENDRU POŽIŪRIU - KIEKVIENAS TURI BŪTI UGDOMAS IR KIEKVIENAS VAIKAS GALI PASIEKTI UGDYMO REZULTATŲ, ATSIŽVELGIANT Į JO GALIMYBES.

VAIKAI SU RAIDOS SUTRIKIMAIS DARŽELYJE DALYVAUJA BENDRUOSE RENGINIUOSE, ĮGYJA JO RAIDOS LYGI ATITINKANČIŲ SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ. ARTIMESNIS BENDRAVIMAS PADEDA VAIKAMS UŽMEGZTI DRAUGYSTĘ IR TEIGIAMUS TARPUSAVIO SANTYKIUS, O SVARBIAUSIA – IŠMOKO PAREMTI VIENAS KITA. ANKSTYVOJE VAIKYSTĖJE PAVYKĘS BENDRAS NATŪRALUS BUVIMAS SU KITAIS VAIKAIS NEĮGALIESIEMS SUKURIA TOLESNIO GEBĖJIMO INTEGRUOTIS Į VISUOMENĘ PAGRINDUS. SVEIKUOSIUS VAIKUS INTEGRUOTAS UGDYMAS TAIP PAT PRATURTINA. JIE PRADEDA SUPRASTI, KOKIE GALI BŪTI SKIRTINGI VAIKAI, TAMPA JAUTRESNI, IMA GERIAU SUVOKTI BEI REAGUOTI Į SKIRTINGUMUS. SVEIKŪJŲ VAIKŲ ŠEIMOS DAUGIAU SUŽINO APIE SKIRTINGUMUS IR ŠEIMŲ, TURINČIŲ NEĮGALŲ VAIKĄ, RŪPESČIUS. KIEKVIENAS VAIKAS PRIIMAMAS TOKS, KOKS YRA. PRIEŠ DVI DEŠIMTIS METŲ TĖVAI SU NĖRIMU PALIKDAVO SAVO NEĮGALIUOSIUS VAIKUČIUS PEDAGOGŲ GLOBAL. DABAR GI - TĖVAI LYGIATEISIAI BENDRUOMENĖS NARIAI, PASITIKINTYS PEDAGOGAIS IR SPECIALISTAIS, ŠEIMA - LYGIAVERTIS UGDYMO PROCESO IR IR PROBLEMŲ SPRENDIMO PARTNERIS. PER EILĘ METŲ SUKAUPTA PATIRTIS PASITARNAUJA UGDANT VAIKUS, TURINČIUS ĮVAIRIŲ RAIDOS SUTRIKIMŲ, NES KIEKVIENAS UGDYTINIS YRA UNIKALUS, SAVITAS. YPAČ DIDELĖS PRAKTINĖS REIKŠMĖS TURĖJO ĮSTAIGOS PEDAGOGŲ DALYVAVIMAS ATVIROSI LIETUVOS IR EGMONTO PETERSONO FONDŲ PROJEKTE "IKIMOKYKLINIO UGDYMO DEMOKRATIZAVIMAS." KEITĖSI PEDAGOGŲ POŽIŪRIS Į UGDYMO PROCESĄ, DEMOKRATINIO UGDYMO SAMPRATĄ. MŪSŲ PROJEKTŲ TEMAS PADIKTAVO PROBLEMAS, INTEGRUOJANT VAIKUS SU NEGALIA. ANALIZAVOME PATIRTĮ, POŽIŪRĮ IR TAIP SUDĖJOME MINTIS Į PROJEKTUS TOKIOMIS TEMOMIS: "TĖVŲ PAGALBA INTEGRUOJANT SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ VAIKUS Į SVEIKŪJŲ TARPA", "SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ VAIKŲ INTEGRACIJA", "SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ VAIKŲ SOCIALIZACIJA". "SVEIKŪJŲ POŽIŪRIS Į YPATINGĄ VAIKĄ", "VISUOMENĖS POŽIŪRIS Į ŽMOGŲ SU NEGALIA", "SKIRTYBIŲ PRIPAŽINIMAS - VIENAS KELIŲ Į DEMOKRATIJOS PLĖTRĄ". MANOME, KAD LABAI SVARBU PAŽINTI RAIDOS SUTRIKIMŲ TURINTĮ VAIKĄ, SUKURTI TEIGIAMĄ MIKROKLIMATĄ UGDYMO ĮSTAIGOJE, IEŠKOTI NAUJŲ METODŲ, UGDYMO BŪDŲ, KAD GALĖTŲ SKIRTINGI VAIKAI SURASTI SAVITĄ KELIĄ. TAI IR LEMIA SĖKMĘ. **SPEC.PEDAGOGĖ DANUTĖ**

ŠIEMET ŽIEMA BUVO ŠALTA IR ILGA. DAUGUMAI JI LABAI ĮKYRĖJO IR VISI NEKANTRAUDAMI LAUKĖ PAVASARIO. MES KALBĖJOME APIE ŽEMELĖS KELIONĘ APIE SAULĘ. DISKUTAVOME KAS GI PABUDINA PAVASARĮ, ŽEMĘ, ATNEŠA ŠILUMĄ, IŠTIRPDO LEDUS IR LEIDŽIA PRASIKALTI ŽOLEI, GĖLEI, SKATINA ČIULBĖTI PAUKŠČIUS, PABUDINA MEDELĮ, KURIS NUSIPRAUSIA MEDŽIO SULA IR SUKRAUNA PIRMUOSIUS PUMPURUS. DRAUGE SU VAIKAIS NUSPRENDĖME, KAD TUOS DARBUS ATLIEKA SPINDULĖLIS, O JIS SAULUTĖS – GELTONOS, ŠILTOS, GRAŽIOS KAIP FĖJA. „GENIUKŲ“ IR „VARNIUKŲ“ GRUPIŲ VAIKAI PASAKOJA SAVO PIEŠINĖLIUOSE, KAIP SAULUTĖ ŽADINA ŽEMĘ, KOKIA JI GERA IR GRAŽI: SU KASOMIS IR KARŪNA. VAIKAI KŪRĖ PASAKĄ APIE GERĄJĄ, ŠVIESIĄJĄ, GRAŽIĄJĄ SAULĘ, SPRENDĖ, KODĖL JI VĖLUOJA PABUDINTI ŽEMĘ PAVASARIUI. KURDAMAS VAIKAS TURI JAUSTIS LAISVAS, NEVARŽOMAS. LABAI SVARBU ĮVAIRIAUSIAIS BŪDAIS ŽADINTI VAIKO MENINIUS SUGEBĖJIMUS, SUKURTI TOKIAS SITUACIJAS, KURIOS SKATINTŲ JĮ PATĮ ATRASTI SAVĖS REIŠKIMO BŪDUS IR NORĄ IEŠKOTI. KIEKVIENAS VAIKO DARBAS, KUR TIK JIS ĮDĖJO SIELOS DALELĘ YRA VERTYBĖ. DERĖTŲ SUAUGUSIEMS NEŠYKŠTĖTI PAGYRIMŲ, PAPRASČIAUSIAME DARBE REIKĖTŲ ĮŽVELGTI KĄ NORS GERO, KAD VĖLIAU NESUSIFORMUOTŲ NEIGIAMOS VAIKŲ NUOSTATOS.

„GENIUKŲ“ IR „VARNIUKŲ“ GRUPIŲ AUKLĖTOJA GITANA

LAIKRAŠTUKĄ MAKETAVO: RENATA PELAKAUSKAITĖ, REGINA NALIVAIKIENĖ

